

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОВС У РОЗБУДОВІ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

Матеріали V

Міжнародної науково-практичної конференції

Частина 2

(26 квітня 2013 р.)

Одеса
ОДУВС
2013

УДК 351.74
ББК 67.401.133
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової
Р68 держави : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., ч. 2,
26 вітня 2013 р. — Одеса : ОДУВС, 2013. — 168 с.

До збірника ввійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Роль та місце органів внутрішніх справ у розбудові демократичної правової держави» за такими напрямками: актуальні проблеми правового та соціально- економічного розвитку держави, актуальні проблеми адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності ОВС; актуальні проблеми досудового слідства та оперативно-розшукової діяльності; актуальні проблеми професійної підготовки працівників ОВС.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

Сідлецька Ю.С., студентка ОДУВС
Науковий керівник: Савченко В.А., к.ю.н., професор кафедри філософії
та соціальних дисциплін ОДУВС

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТЕРОРИЗМ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ

Розвиток сучасної цивілізації характеризується переходом від індустріального суспільства до суспільства інформаційного. Широке впровадження сучасних інформаційних технологій створює нові, унікальні можливості для більш активного й ефективного розвитку економіки, політики, держави, суспільства загалом і розширює соціальні можливості індивіда. Інтернет як особливий вид соціальної реальності, його вплив на суспільство й діяльність різних соціальних інститутів і організацій соціологами був усвідомлений ще в середині 90-х рр. ХХ століття.

Метою цієї статті є спроба розкрити явище кібертероризму, охарактеризувати складові його структури, силу впливу цього феномену, і насамперед встановити соціальні наслідки й загрози суспільству, які несе кібертероризм.

Комп'ютерний тероризм або кібертероризм є однією з форм тероризму, що є однією з найбільш гострих проблем, що стоять перед сьогоdnішнім світом. На міжнародному рівні тероризм давно виявив себе як феномен всесвітнього характеру, що діє відверто, не визнаючи ніяких кордонів. Але особливо це характерно для його нових форм - технологічного або високотехнологічного тероризму, небезпечним проявом якого є комп'ютерний тероризм.

Інтернет надає допомогу терористам, він служить для них джерелом легкого одержання й надання практично будь-якої інформації, вони можуть пропагандувати свої ідеї суспільству та здійснювати незаконні дії через мережу.

Комп'ютерними хакерами, що знаходились на службі терориста №1 у світі - Усами Бен Ладена, при атаці камікадзе 11 вересня 2001 року на найбільші міста США - Нью-Йорк і Вашингтон, була виведена з ладу система ПВО США.

Головне в тактиці кібертероризму полягає в тому, щоб здійснений кіберзлочин мав небезпечні наслідки, став широко відомим населенню, одержав великий суспільний резонанс і сприяв створенню атмосфери погрози повторення акта без указівки конкретного об'єкта [1, 375].

Крім того, існує ще один прояв комп'ютерного тероризму - "погрози", передані через Інтернет. У США після подій 11 вересня стали частими випадки погроз зараження сибірською виразкою, передані по електронній пошті. Виявити відправника, якщо він досвідчений хакер, практично неможливо. Подібні випадки були й в Ізраїлі, але за допомогою звичайної пошти, у листах.

Серед соціальних наслідків інформаційного тероризму можна назвати зомбування особистості, у цю групу входить вид інформаційної зброї, що має так званий психотронний вплив, під яким розуміють вплив електромагнітних полів і хвиль електронних приладів на людину, що викликають зміну її реакцій на життєві ситуації, що виникають у процесі життєдіяльності. Маніпулювання суспільною свідомістю, змінюються ціннісні орієнтації особистості, міняється світосприйняття, спосіб мислення, з'являються нові види девіацій. Поширення слухів, що служать причиною появи панічних настроїв у суспільстві. Наприклад, інформація про настання кінця світу, який відбудеться 21 грудня 2012 р.

Кібертероризм є цілим рядом важливих викликів, він становить небезпеку серед інших видів тероризму, оскільки комп'ютерні атаки практично неможливо спрогнозувати або простежити їх у реальному часі; потрібні значні ресурси, щоб із високим ступенем вірогідності визначити, хто несе за це відповідальність. Технологія, на думку багатьох вчених, не зможе в найближчому майбутньому вирішити цю проблему. По-друге, через складність законів, що діють в

усьому світі, збір доказів у таких обставинах, коли могли бути використані Інтернет або інші електронні засоби, а також переслідування за законом, пошук, затримання й видача окремих осіб представляються проблематичними [3].

Сьогодні це, частіше за все, - екстремістські угруповання, сепаратистські сили, проповідники ідей, що суперечать загальнолюдським цінностям, прагнуть інтенсивно використовувати сучасні передові інформаційні технології для пропаганди своєї ідеології й досягнення своїх цілей. Наприклад, сьогодні в Інтернеті знаходяться сайти практично усіх більш-менш великих ісламістських організацій, також радикальної спрямованості. Це дозволяє вже сьогодні говорити, що терористична активність переходить із реального простору у віртуальний. Інформаційні мережі дозволяють терористичним угрупованням здійснювати плани за допомогою кібертероризму, що становлять реальну загрозу діяльності для окремих країн і усього світового співтовариства [4, 183].

Для України ця проблема також є актуальною, оскільки, одержуючи безсумнівні переваги від використання інформаційних систем, побудованих на основі глобальних комп'ютерних мереж, наша країна поступово входить у залежність від їхнього нормального функціонування.

Протидія кіберзлочинності в Україні, як і в інших країнах, повинна носити системний і комплексний характер. Цю роботу необхідно будувати на базі чіткої взаємодії всіх правоохоронних органів, впровадження ефективних методів розкриття й профілактики такого виду злочинів, а також удосконалення правових норм.

Для вирішення проблеми кібертероризму або, принаймні, його часткової нейтралізації, важливим є розробка й координування законодавчих, нормативних і правових документів щодо цього виду злочину, також регламентування міжнародної діяльності. Також необхідним є підвищення рівня міжнародної координації наукових досліджень в області запобігання й протидії актам кібертероризму, в області розробки єдиного понятійного апарату, а також створення сучасних технологій виявлення й запобігання мережних атак і нейтралізації кримінальних і терористичних впливів на інформаційні ресурси. Необхідним також є закріплення на законодавчому рівні обов'язків державних і приватних структур країни по застосуванню технічних заходів, що забезпечують захист комп'ютерних мереж, як одного з найбільш уразливих елементів сучасного технологічно залежного суспільства.

Також потрібно розв'язати питання щодо контролю над інформацією, що розповсюджується в Інтернеті. Комплексність і багатоплановість характеру цієї проблеми полягає, з одного боку, у тому, що право людини на вільний доступ до інформації є одним з наріжних каменів, на яких ґрунтуються цивілізовані країни. З іншого боку, не секрет, що Права людини й свободи, надані таким суспільством, у деяких випадках з успіхом використовується терористами для реалізації їхніх задумів [5, 73].

Кібертероризм є найбільш небезпечним напрямком нової загрози, яка постала перед людством в епоху становлення інформаційного суспільства.

Література:

1. Требин М.П., Современный терроризм. Учебное пособие для высшей школы // Под общей ред. проф. Н.И. Горлача, проф. М.П. Требина – Х.: Тимченко, 2006. – 492 с.
2. Васенин В.А. Информационная безопасность и компьютерный терроризм // "Научные и методологические проблемы информационной безопасности" (под ред. В.П. Шерстюка), М.: МЦНМО, 2004 г. - 455 с.
3. Кравченко А.В., Интернет и компьютерный терроризм // Центр исследования проблем компьютерной преступности. // <http://www.crime-research.ru/library/kravch.htm>.
4. Тропина, Т.Л. Киберпреступность и кибертерроризм: поговорим о понятийном аппарате // Сборник научных трудов международной конференции "Информационные технологии и безопасность". Вып. 3. - Киев: Национальная академия наук Украины, 2003.
5. Яцько А. Тероризм як форма політичної боротьби // Політика і час. – 2002. - № 2. – 245 с.

Рикін П.О.	
ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ ЮВЕНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ В УКРАЇНІ.....	115
Рудий О.О., Сахно І.І	
ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ЗМІ ТА ОВС У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ МЛПЦІЇ УКРАЇНИ.....	116
Самойлова Л.В.	
СУБ'ЄКТИ ЯК ЕЛЕМЕНТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	117
Семелюк Д.М.	
МЕТОД МАНІПУЛЯЦІЇ В ОРГАНАХ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.....	118
Сенченко Д.А.	
ПРАВОВИЙ НІГІЛІЗМ ЯК ЮРИДИЧНО-ФІЛОСОФСЬКА КАТЕГОРІЯ.....	119
Сичов С.О.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ КЕРІВНИКА ОРГАНУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ЧИННОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	121
Сідлецька Ю.С.	
ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА У ВЧИНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ.....	123
Сідлецька Ю.С.	
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТЕРОРИЗМ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ.....	124
Скнарь М.А.	
КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОПЕРЕДНІЙ ДОСВІД.....	125
Соін Д. Ю., Филипенко А.О.	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НЕВИЗНАНИХ ДЕРЖАВНИХ УТВОРЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ ПРИДНІСТРОВСЬКОЇ МОЛДАВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ).....	128
Сопронюк Р.О.	
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ, СТРАТЕГІЯ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	130
Ставратій Ю.Ю.	
ПОНЯТТЯ ГОТУВАННЯ ДО ЗЛОЧИНУ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ.....	131
Темченко О.О.	
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	133
Трембус І.С.	
ЛОГІКО-КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ОСМИСЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИХ ПРІОРИТЕТІВ.....	134
Узун-Куртогло В.И.	
ВИЗУАЛЬНА ДІАГНОСТИКА СОТРУДНИКАМИ ОВД ЕМОЦІОНАЛЬНОГО СОСТОЯННЯ СОБЕСЕДНИКА.....	135
Ульяник М.	
ПРАВО НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ І ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЯ.....	136
Хлівна І.С., Твердохліб М.О.	
ГЕНЕТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ.....	137
Федорова В.В.	
ПРИРОДА СЕРВІТУТУ ЗА РИМСЬКИМ ПРИВАТНИМ ПРАВОМ.....	138
Цікул К.І.	
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ НАКАЗНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	139
Чабан О.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.....	140
Чибук А.Ф.	
ПОНЯТІЕ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ И РОЛЬ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ ПРАВОВОГО И ДЕМОКРАТИЧЕСКОГО ГОСУДАРСТВА.....	142
Чистякова В.І.	
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	145